

Viggo Starcke: Det er med megen beklagelse, man ser, at dette forslag til en forlængelse af prisloven ikke falder i tråd med selve den formålsparagraf, som sidst blev indsat i loven. Der blev i december nedsat en afviklingskommission, og denne kommission har afgivet en omfattende betænkning, hvori der er mange interessante ting, men som også viser betydelige mangler i behandlingen af hele problemet, og det resultat, som afviklingskommissionen er kommet til, er ikke et forslag til afvikling, men snarere et forslag til en videre udvikling og fremadskridende indvikling. Det har vist sig, at afviklingskommissionen mere har været en forhalingskommission, hvilket man fra mange sider forudsagde.

Hvis det foreliggende forslag ophøjes til lov, får vi en dårligere prislov end den nuværende, og den kan såmænd være dårlig nok. Adskillige af de ærede ordførere har anført mange af de iøjnefaldende mangler, dette lovforslag har. Jeg skal lige tillade mig at henvise til en ganske morsom tilståelse, der kommer frem i bemærkningerne til lovforslaget, og som jeg med den højtærede formands tilladelse gerne vil have lov til at nævne. Der står:

„Ved den foreslåede nye formulering af prislovens § 8 har man tilstræbt at komme bort fra det i henhold til den tidligere prislovs § 8 anvendte kalkulationsprincip under hensyn til de store ulemper, dette medfører for erhvervene, erhvervsorganisationerne og myndighederne, samt under hensyn til, at de foreskrevne faste kalkulationer kan virke hemmende for konkurrencen og et eventuelt prisfald.“

Det er dog i hvert fald rart at have selve kommissionens og de høje herrers attest for, at prisloven, således som vi altid har sagt, havde overordentlig store ulemper for erhvervene og erhvervsorganisationerne og for myndighederne, at den virkede hemmende for konkurrencen og for et eventuelt prisfald. Nu har vi det her sort på hvidt. Det er rart endelig at få det fastslået.

I sin ordførertale var det ærede medlem hr. Gustav Pedersen inde på problemerne prisstigning og prispanik. Det var ikke helt klare udtalelser, det ærede medlem fremsatte, men såvidt jeg forstod ham, mente han, at man absolut måtte have priskontrol, når der var prisstigning; men jeg forstod ham også sådan, at han mente, at man også skulle have priskontrol, når der var prisfald. Det vil altså sige, at man dér igen får en tilståelse fra socialdemokratisk og planøkonomisk side af, at det, man i virke-

ligheden skulle have, var permanens af denne lovgivning.

I forslaget tages der stiling til en afvikling af kalkulationsprincippet, og det betragtes fra handelens side som et skridt fremad. Men medens der tages et skridt fremad, tages der på tre andre steder i hvert fald et skridt tilbage, således at alt i alt får administrationen efter dette lovforslag videregående beføjelser, end den havde selv under krigen, og beføjelser, som nu føjes ind i loven i direkte strid med selve lovens formålsparagraf. Det ser ud, som om regeringen her med glæde har grebet et forslag fra kommissionen, som sigter mod at gøre denne lovgivning så langvarig og helst så permanent som muligt.

Det ærede medlem hr. Gustav Pedersen sagde også ligesom med et suk, at konkurrencen på adskillige felter er af større betydning end et aldrig helt omfattende system. Han sagde det med et trist tonefald, som om han egentlig beklagede, at man ikke kunne få et helt omfattende system. Det eneste helt omfattende system, man har haft i historien, og som har vist sig at kunne løse de opgaver, man fra forskellig side stiller, var den frie konkurrence, og ønsker man, at den frie konkurrence skal indføres, så må man selv hjælpe med og selv begynde. Det kan ikke nytte noget, at man hele tiden sidder og venter på, at de andre skal gøre det, for de andre sidder også og venter på, at andre skal gøre det. Der er nogen, der må begynde, og det må være os selv.

Dette lovforslag giver en udvidelse af administrationsområdet, og vilkårligheden og retsløsheden indenfor forretningslivet fremmes. I den foreslåede § 8, stk. 1, er der ligesom i den tidligere lov de berømte ord om, at urimelige priser er forbudt, dette herlige ubestemmelige ord: urimelige priser. De gamle kalkulationsbestemmelser havde i deres udformning mange mangler, men de gav dog alt i alt en vis begrænsning, et vist værn mod et vilkårligt skøn over prisernes rimelighed, hvorimod man ved at fjerne kalkulationsbestemmelsen og indføje de nye stykker 2 og 3 i § 8 netop giver en udvidelse af administrationens kompetence. Man lægger det i administrationens hånd at fastsætte begrebet urimelighed, og man lægger derved i virkeligheden grunden for en udvikling af nye restriktioner, oven i købet på områder, hvor rigsdagen gentagne gange har forkastet forslag derom. Efter § 8, stk. 1, er det jo ikke blot urimelige priser, der skal være forbudt, men også urimelige avancer. Ja, hvad er urimeligt? Lad dog tilbud og